

Advies

Algemene Raad

Met medewerking van Sectorraad
Kunsten en Erfgoed, Sectorraad
Sociaal-Cultureel Werk, Vlaamse
Sportraad

19 september 2011

Rio + 20 De VN Wereldconferentie Duurzame Ontwikkeling in 2012, Rio de Janeiro, Brazilië

De Vlaamse overheid bereidt de VN Wereldconferentie over duurzame ontwikkeling Rio + 20 voor. De conferentie zal in het teken staan van twee thema's: de groene economie in het kader van duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding, en het institutionele kader voor duurzame ontwikkeling. Minister-president Kris Peeters vraagt aan de SARC om aan het Rio + 20 proces bij te dragen. Dit kan op twee manieren. Enerzijds door aanbevelingen te formuleren voor de Vlaamse positie naar aanleiding van de Europese standpuntbepaling (Mededeling van de Europese Commissie op 20 juni 2011 – COM 2011 363). Anderzijds worden de adviesraden en hun leden uitgenodigd om deel te nemen aan de thematische workshops en aan het debat over duurzame ontwikkeling die zullen plaatshebben tijdens het Stakeholdersforum Rio +20 van de Vlaamse overheid op maandag 3 oktober 2011.

ADVIES

1) Inleiding

De SARC apprecieert het om betrokken te worden bij de voorbereiding van Rio + 20 en waardeert eveneens dat ruimte wordt gegeven om zelf te bepalen op welke wijze dat gebeurt.

De SARC begint dit advies met enkele aanbevelingen voor de Vlaamse positie naar aanleiding van de Mededeling van de Europese Commissie en grijpt hiervoor terug naar eerder adviezen van de SARC over duurzame ontwikkeling. Vervolgens stelt de SARC voor om de sectoren cultuur en sport actief bij het stakeholdersforum van 3 oktober te betrekken worden via een workshop. Op die manier kan het theoretische inzicht onderbouwd worden door concrete praktijkvoorbeelden.

In een derde luik geeft de SARC een niet limitatieve lijst weer van praktijkvoorbeelden uit de sectoren kunst en sociaal-cultureel werk om dit advies kracht bij te zetten.

2) Aanbevelingen voor de Vlaamse positie naar aanleiding van de Europese standpuntbepaling.

Rio+20: naar een groene economie en betere governance
Mededeling van de Commissie (COM 2011 363)

2.1. Vlaanderen heeft een sterk uitgebouwd middenveld dat bijzonder actief is op de terreinen cultuur, jeugd en sport. De SARC pleit er voor dat Vlaanderen het middenveld volop inzet voor de

overgang naar **een groene economie** vanuit de beleidsdimensie 'Verbeteren van de governance en de betrokkenheid van de particuliere sector'- p.6 (3)

2.2. Zoals de SARC in een eerdere adviezen¹ al aangaf, nemen **de culturele -, jeugd -, sport – en media organisaties** in toenemende mate concrete initiatieven voor een duurzaam beleid door zorgzaam om te gaan met ecologie, verantwoord te handelen en te investeren. Maar de sectoren cultuur, jeugd, sport en media zijn niet alleen toepassingsdomeinen. Ze **vergroten** eveneens **het draagvlak voor duurzame ontwikkeling** en bevorderen er de bewustwording van via allerhande initiatieven in het sociaal-cultureel werk, de media, de kunsten en erfgoed sector en de sport. Er kan in samenspraak nagegaan worden hoe de sectoren verder ingeschakeld kunnen worden. Achteraan dit advies worden een aantal initiatieven opgesomd.

2.3. Het **waarden- en normenkader van deze sectoren is absoluut onontbeerlijk om duurzame ontwikkeling te doen slagen**, gezien de verschillende dimensies die erin vervat zijn:

- ✓ de publiek-dialogische ruimte: cultuur heeft een mobiliserend karakter, kan de publieke dialoog stimuleren en bruggen slaan tussen verschillende sectoren.
- ✓ de leer- en ervaringsruimte: gezien de ruime ervaring van cultuur met sociaal en collectief leren evenals met maatschappelijke bewustmakings- en emancipatieprocessen, kan cultuur bijdragen tot de uitbreiding van de kennisdimensie
- ✓ de ruimte voor verbeelding: zonder verbeelding komt er immers geen verandering. En verbeelding behoort tot de core business van cultuur.

Uit wat vooraf gaat blijkt dat het specifieke normen- en waardenkader een onmisbare bijdrage levert aan duurzame ontwikkeling². **De overheid moet de sectoren hiervoor dan ook expliciete erkenning geven en daadwerkelijke steun**

3) Actieve deelname aan het stakeholdersforum 3 oktober 2011

De SARC is ten volle bereid om via zijn leden en met medewerking van het middenveld mee te werken aan het stakeholdersforum. De SARC stelt voor om **tijdens het stakeholdersforum een workshop te voorzien rond het thema Ecocultuur en Ecosport**. Uitgangspunt hierbij is na te gaan hoe de culturele - en de sportsector kunnen bijdragen aan het ontstaan van een duurzame samenleving? Dit biedt de gelegenheid om het waarden- en normenkader evenals de mogelijk inspirerende praktijkvoorbeelden met andere sectoren te confronteren.

4) Diverse initiatieven en praktijkvoorbeelden

Om dit advies kracht bij te zetten, hecht de SARC eraan om initiatieven, voorstellen en voorbeelden van goede praktijken op te sommen

4.1. Kunsten en erfgoed

4.1.1. Op **maandag 21 november** organiseert een grote groep van culturele partners **een reflectie- en actiedag** over de rol die cultuur kan spelen in de evolutie naar een duurzamere samenleving. En dit vanuit de eigenheid van het culturele veld maar ook in samenwerking met andere disciplines én met de bestaande transitiebewegingen in Vlaanderen. Op basis van inspirerende visies en enkele sterke praktijkvoorbeelden uit de culturele sector worden verbindingen gelegd tussen culturele deelsectoren en samenwerkingen aangegaan met andere maatschappelijke bewegingen. Tijdens deze dag kan je kennismaken met projecten en acties uit de culturele sector die inzetten op een duurzame en rechtvaardige samenleving, en je kan info uitwisselen met collega's binnen en buiten je eigen werkveld.

¹ SARC – Algemene Raad: Advies over de Vlaamse ontwerpstrategie duurzame ontwikkeling: "Samen grenzen ver-leggen", 6 oktober 2010 met medewerking van de Sectorraden Kunsten en Erfgoed en Sociaal-Cultureel Werk
SARC - Vlaamse Sportraad: Advies Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling, 12 oktober 2010

² "De culturele sector heeft een **mobiliserend potentieel, bereikt veel mensen en haalt zijn kracht uit de betrokkenheid van mensen**. Een sector waarin 'ontmoeten' centraal staat, is bij uitstek geschikt om de **publieke dialoog te intensifiëren, discussies aan te wakkeren en mensen aan te sporen om hun stem te laten horen** en zo **verandering op gang te brengen**. In de culturele sector hebben o.a. de sociaal-culturele bewegingen hierin een expliciete opdracht. Gerichte campagnes en (collectieve) acties geven het publiek een stem."(uit de visietekst atelier eco-cultuur, 2010)

Deze dag wordt georganiseerd door: BAM, BASTT, Demos, FARO, Forum voor Amateurkunsten, Kaaitheater, KHLeuven, LOCUS, Muziekcentrum Vlaanderen, Natuurpunt Educatie, Open Doek Filmfestival, Socius, VAI, VAF, VTi en tal van geëngageerde individuen in samenwerking met STUK en ondersteund door de Vlaamse overheid, Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) – Team Duurzame Ontwikkeling

4.1.2. VTi en milieuorganisatie Ecolife ontwikkelen met de steun van Joke Schauvliege, minister van leefmilieu, natuur en cultuur, het project **Jonge Sla**³, dat streeft naar een duurzame kunstenpraktijk. Het project loopt tot september 2012 en heeft tot doel om het ecologisch denken en handelen binnen de kunstensector te versterken, kunstenhuizen bewust te maken van de impact van hun activiteiten op het milieu en hen aan te zetten om acties te ondernemen om de eigen milieu-impact te verkleinen en erover te communiceren. Om het project zo veel mogelijk slagkracht te geven, wordt samengewerkt met een aantal partners, waaronder BAM (Instituut voor beeldende, audiovisuele en mediakunst), Muziekcentrum Vlaanderen, BASTT (Belgische associatie van scenografen en theatertechnici) en het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten. Het project bestaat uit het delen van goede praktijken via het webplatform www.jongesla.be, het ontwikkelen van aangepaste coaching via regionale en thematische 'collegagroepen' en het ontwikkelen van checklists voor gebouwen, organisaties en creatieprocessen.

4.1.3. In het kader van het festival EuroGlobe 2.0 in Antwerpen vindt op 30 oktober de Energy Lounge plaats in het EcoHuis. In de namiddag is er een rondetafel waarbij vertegenwoordigers uit de culturele sector in gesprek gaan over hoe zij een ecologische 'drive' aan hun job geven.

4.1.4. Goede voorbeeldpraktijken uit het **kunstenveld**, een niet-limitatieve stand van zaken juni 2011⁴

Kaaitheater : internationaal netwerk IMAGINE 2020 www.imagine2020.eu, 4 festivals Burning Ice; Benjamin Verdonck, www.handvest.be; Arpia : verbond tussen kunst en landschap in Herzele; FoAM, artistiek onderzoek naar duurzame praktijken; www.tegendelamp.be info over de ecologische theatervoorstelling van Dimitri Leue; TimeCircus : scenografie met recuperatiematerialen en humane energie; Rotor : een collectief dat vanuit een artistieke praktijk het potentieel van hergebruik als ontwerp-strategie onderzoekt www.rotordb.org; SMATCH², performance van Dominique Roodthoof; Kris Verdonck - EXHIBITION #1 in Z33; Jan Goossens (KVS), *Less is more, naar een duurzame internationalisering in de podiumkunsten*, in *Joining the Dots*, Brussel, 2011; AB : ecobeheer (contact : Marc Vrebos); Rosas en P.A.R.T.S. : lichtontwerp en 'green files' (contact : Johan Penson); 4AD : West-Vlaams charter duurzaam ondernemen (contact : Patrick Smagghe); de Groene Vooruit : ecologie in een beschermd monument; De Roma, ecobeheer (contact : Steven Warmenbol); Bij' de Vieze Gasten : passiefbouw; EcoTeam@work in STUK, KVS, Toneelhuis, Vooruit, AB (begeleiding door Ecolife vzw); www.kunstenecologie.be van BAM; Schone Film van filmfestival Open Doek in Turnhout; Filmfestival De Groene Loper in de Centrale in Gent; Zomer van Antwerpen : duurzaam organiseren met oog voor de wereld; Kunstenwerkplaats Pianofabriek : aandacht voor mobiliteit en milieuzorg creatieprocessen; e-mission door VAF en Location Flanders : handboek en Facebookblog; 'Tot altijd' : CO2-neutrale filmset (regie Nic Balthazar, producent Eyeworks); Groen event van Ovam; Mano Mundo muziekfestival; Project van PODDO ism FMIv : lerend netwerk duurzame festivals; REcoEP, project van Expertisecentrum Podiumtechnieken RITS <http://recoep.blogspot.com>; Platform voor tweedehands tentoonstellingsmateriaal www.kringloopexpo.be; CCMuze : programmatie en ecobeheer (contact Tom Michielsen); Concertpooling.be : webmodule voor autodelen van de muziekclubs; Locus : Duurzaamheid in cultuur- en gemeenschapscentra, start werkgroep eco-centra op 17/5/2011; Stad Antwerpen : duurzame evenementen : milieuzorg en mobiliteit; Stad Gent : Cultuur met kleine CO2 (mobiliteit); Prospekta: Cultuurmarkt 2011 rond thema Ecologie (+ de broeikasfiets); enz.

³ De naam Jonge Sla, geïnspireerd door een gedicht van Rutger Kopland, verwijst naar: 'groen, teer, gretig om te groeien'.

⁴ Niet limitatieve overzicht aan de SARC bezorgd door het DAR Team Duurzame Ontwikkeling

4.2. Sociaal-cultureel werk⁵

4.2.1. De campagnes van sociaal-culturele bewegingen:

- Campagne '**Kus een politicus**' van de Wakkere Burger, thema: burgerparticipatie en democratie
- Campagne '**Donderdag Veggiedag**' van EVA (Ethisch Vegetarisch Alternatief)
- **Bomspotting** van Vredesactie: geweldloze acties tegen kernwapens
- Campagnes rond **duurzame mobiliteit** van Mobiel 21 (bijv. het **Fietsvriendinnenproject** met allochtone en autochtone vrouwen)
- Campagnes van Netwerk Bewust Verbruiken: zoals **Labelinfo.be** (online gids over labels en duurzaamheid), **Blije Bloemen** (arbeidsomstandigheden in de snijbloemen-sector), **Jeans** (ecologische en sociale impact productie kleding)
- Campagnes van Netwerk Vlaanderen: zoals **Mijn Geld! Goed Geweten?** (tegen investeringen in wapenproductie en –handel, bedrijven die mensenrechten schenden, bedrijven die het milieu schaden), **Bankgeheimen** (duurzaamheidsscores banken), **Bankroet** (tegen investeringen in de koolsector), **NEP**-campagne (nieuw en principieel bankieren), Project **Complementaire Munten** in Gent,..
- De campagne '**Ik ga vreemd**' van Vaka/Hand in Hand (nodigt Vlamingen en nieuwkomers uit om elkaar beter te leren kennen door bij elkaar te gaan eten).
- **Voedselteams** (promoten duurzame en regionale voeding/landbouw)
- Campagnes van Wervel zoals '**Denk Globaal en Eet Lokaal**'
- Campagne '**Kies-Keurig**' van Toemeka (informeert en motiveert mensen uit diverse doelgroepen om bewust deel te nemen aan de verkiezingen)
- Enz...

4.2.2. Ook de verenigingen hebben vaak acties of campagnes die sensibiliseren rond de noodzaak aan een transitie naar een duurzame en rechtvaardige samenleving.

Voorbeelden zijn:

- Amnesty International werkt rond mensenrechten
- ATB De Natuurvrienden met **Ecocyclo** (promoten zacht en duurzaam toerisme)
- Campagnes van KVLV zoals '**Hang het uit: geef je droogkast een dagje vrij**' (rond duurzaamheid en zorg voor het milieu)
- Campagnes van KWB rond o.a. het promoten van het kiezen voor duurzame energie (zonnepanelen)
- Project van de Landelijke Gilde '**Beweeg je dorp, doe mee**' om dorpsbewoners warm te maken om samen te werken aan een leefbaar dorp.
- Het project **Velt-bewegingscoaches** van Velt (Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren), gaat over activiteiten ontplooiën met vrijwilligers rond eco-actieve thema's.
- Pasar: Opleiding voor lokale afdelingen rond **Biodiversiteit**. "Zet je tanden in de natuur". Kennismaking met natuur, biodiversiteit en duurzame ontwikkeling aan de hand van het proeven van lokale producten. Een samenwerking met Natuurpunt Educatie.

⁵ Niet limitatieve overzicht aan de SARC bezorgd door het DAR Team Duurzame Ontwikkeling

- VOEM vzw: **Duurzame ontwikkeling en Islam**. Over de relatie tussen ecologie en Islam.
- Enz...

4.2.3. Ook de **landelijke vormingsinstellingen** en **Vormingplussen** hebben vaak acties of campagnes die sensibiliseren rond de noodzaak aan een transitie naar een duurzame en rechtvaardige samenleving.

Voorbeelden zijn:

- **Centrum voor Natuur en milieu-educatie (CVN)** geeft educatie voor duurzame ontwikkeling en integreerde duurzame ontwikkeling in de opleiding natuurgids. Ontwikkelde een brochure voor gidsen: **'Educatie voor duurzame ontwikkeling in de NME-praktijk'**.
- **Inverde** zet vorming op rond multifunctioneel en duurzaam beheer van bos, groen en natuur
- **Natuurpunt Educatie** (leren voor biodiversiteit en duurzame ontwikkeling). Thema's zoals **'De wereld op je bord'** (luisteren en proeven van verhalen over biodiversiteit en duurzame ontwikkeling, over mensen, natuur en milieu), Cursus 'Natuur & Klimaat' voor het brede publiek en voor gidsen,... Ontwikkelde een fototentoonstelling en kortfilm **'De Wereld vertelt'** met focus op duurzame ontwikkeling die rondreist door Vlaanderen. Werkt via het project **'Diversiteit in de stad'** aan biodiversiteit, duurzame ontwikkeling en multiculturaliteit. In het kader van dit project worden activiteiten rond natuur en duurzame ontwikkeling opgezet met en voor etnisch-culturele minderheden.

Een greep uit de activiteiten van Vormingplussen (vaak in samenwerking met lokale actoren en organisaties):

- Filmvoorstellingen rond duurzaamheid, klimaatverandering,...
- De **LETS Fashion-dag** in Oostende (hergebruik kleding)
- Project **'Stadstuinbouw'** in Antwerpen
- Vorming **'Zuinig met energie'** in Brugge
- **De Kyoto-code**: een project om energie te besparen (Vormingplus Oost-Brabant, Arc'ehduc en Ecolife). Verlaag uw energiefactuur.
- **Van Kyoto naar Kopenhagen**: Evalueren wat de politici doen en wat wij kunnen doen om de klimaatopwarming tegen te gaan – lezing in de BIB (Actuabib) – Vormingplus Oost-Brabant
- In het cursusaanbod van Vormingplus wordt er aandacht besteed aan **duurzame consumptie: Biobabbels, Biokookles, Kyoto-tochten,...**
- **Bewaar-de-aarde**: bio-activiteiten in het kader van de Dag van de aarde (Vormingplus Oost-Brabant)
- **Ecocyclo**: Educatieve fietstochten waarbij ontspanning en 'leren voor duurzame ontwikkeling' hand in hand gaan. Vormingplus Kempen.
- **Nieuwjaarsconferentie over duurzaamheid**: "Duurzaamheid is geen sausje bovenop, het gaat over Fundamenteel denken" – Trui Maes. Vormingplus Midden & Zuid West-Vlaanderen.
- Project **'Transitie als inspirerende praktijk'**: denk- en actiedag. Vormingplus Gent-Eeklo.
- Inspiratiedag Stille, Rust en Ruimte als hefboom voor de Merode: Hoe kunnen Stille, rust en ruimte, een hefboom zijn voor een **duurzame streekontwikkeling** van de Merode? Waerbeke Stillebeweging, Vormingplus Kempen, Vormingplus Oost-Brabant en Vlaamse Landmaatschappij.
- Enz...

4.3. De jeugdsector

De **jeugdsector** zet volop in op de transitie naar duurzame ontwikkeling. Getuige hiervan ook de doelstellingen die zijn opgenomen in Vlaamse Jeugdbeleidsplan. De Vlaamse Jeugdraad werkt mee aan het Rio +20 proces. Ook binnen het jeugdwerk werden reeds verschillende projecten opgezet in het kader van educatie voor duurzame ontwikkeling. Enkele voorbeelden:

- **Platform verdraai de wereld**: Dit platform slaat de brug tussen het jeugdwerk enerzijds en de Noord-Zuid- en milieubeweging anderzijds.

- **Art d'Eco:** een samenwerking van Formaat en Globelink rond afval en kunst
- **Ecoshizzel:** een wedstrijd voor speelpleinen en jeugdverenigingen
- **Duurzaam op kamp:** een wedstrijd voor jeugdverenigingen om zo duurzaam mogelijk op kamp te gaan
- **Kras:** een rollenspel voor scholieren van de derde graad secundair onderwijs. Dit jaar werken zij rond het thema klimaat.”

4.4. De Vlaamse Sportraad

De **Vlaamse Sportraad** selecteerde een aantal beleidsthema's waar duurzaamheid al aan bod komt of op korte termijn ingang kan vinden. Dit is zeker geen volledige lijst. Een werkgroep sport en duurzaamheid kan deze lijst systematisch verder uitwerken.

4.4.1. Infrastructuur

Duurzaamheid doet in de eerste plaats aan infrastructuur denken. De jongste jaren werden op het gebied van duurzaamheid in de sportinfrastructuur grote inspanningen geleverd. Voor overheidsinstellingen gelden trouwens strikte richtlijnen. Maar het is nog beter om de inspanningen op het terrein zichtbaar te maken. Een sportplek is doorgaans een publieke plek en moet een publieke voorbeeldfunctie vervullen. Wie een sportcomplex betreedt, moet met concrete info worden geconfronteerd: hoeveel kW elektriciteit door welke energiemaatregelen wordt bespaard, hoeveel liter water wordt gerecupereerd, bijvoorbeeld om grasvelden te besproeien, ... Dat draagt bij tot de noodzakelijke mentaliteitswijziging. In overheidsopdrachten moet nog meer aandacht gaan naar milieu en duurzaamheid. Bij PPS-constructies worden doorgaans contracten voor 30 jaar gesloten. Dat is ook een vorm van duurzaamheid.

Niet enkel de infrastructuur op zich is belangrijk. De inplanting, bereikbaarheid en toegankelijkheid zijn mede bepalende factoren voor duurzame ontwikkeling.

4.4.2. Duur(zaam)

Duurzaamheid blijft voor velen vooral *dúúr*. Nochtans is dat steeds minder het geval. Passief bouwen benadert de prijs van klassiek bouwen. Duurzaamheid in het bestek opnemen, stimuleert de architecturale creativiteit en maakt het project marktcompetitief, waardoor de prijzen dalen.

4.4.3. Evenementen

Duurzame ontwikkeling reikt veel verder dan infrastructuur. Duurzaamheid is ook toepasbaar op evenementen. De sportsector moet modellen uitwerken en proefprojecten op touw zetten voor CO₂-neutrale sportevenementen, in samenwerking met mensen uit de milieusfeer. Ook catering valt daaronder, bijvoorbeeld fairtradeproducten gebruiken, wegwerpverpakkingen en wegwerpbestek vermijden, geen gadgets, ...

Het valt overigens op hoe organisatoren van muziekevenementen zich inspannen om de milieuschade te beperken, terwijl dat in de sport veel minder of helemaal niet het geval is. Er bestaan nochtans checklists, ook vanuit de particuliere sector.

4.4.4. Lifetime sporten

Duurzame ontwikkeling is ook lifetime sporten, als middel tegen de continue versuikering en vervetting. Alles begint met bewegingsopvoeding en sport op school, waar de basis wordt gelegd van een sportieve attitude. Op sport staat geen leeftijd, dus ook senioren moeten een passend aanbod krijgen.

4.4.5. Sport, gezonde lichaamsbeweging en preventieve gezondheidszorg

Het sportbeleid moet de klemtoon leggen op sportieve beweging en op preventie.

Heel ons systeem van gezondheidszorg is op curatieve geneeskunde afgesteld, terwijl preventieve gezondheidszorg het uitgangspunt moet zijn. Duurzaamheid start overigens met het eigen lichaam. Het eigen ecosysteem moet in orde zijn.

4.4.6. Administratieve vereenvoudiging

Administratieve vereenvoudiging, een stokpaardje van de Vlaamse Sportraad, werkt ook duurzaamheid in de hand, door een vergaande digitalisering, webapplicaties, overtollig drukwerk vermijden, onder meer in publiciteitscampagnes, ...

4.4.7. Subsiëring

Er kan een duurzaamheidstoolkit worden ontwikkeld voor sportdiensten in steden en gemeenten, voor sportfederaties en sportclubs, waarvan het gebruik aan de grote subsidiestromen wordt gekoppeld. De Vlaamse Sportfederatie is daar overigens al mee bezig, als onderdeel van het Dynamo-project. Duurzaam sporten, is begeleid sporten. Begeleid sporten, heeft met management te maken. Een goed management verhoogt de duurzaamheid van een sportclub. Het kan niet de bedoeling zijn om van duurzaamheid een subsidiëringsvoorwaarde te maken. Via subsidiereglementen kan de overheid wel aandachtspunten ivm duurzame ontwikkeling door laten sijpelen. In dat geval moet er op langetermijneffecten worden gemikt. Onetime shots hebben weinig of geen effect.

4.4.8. Natuur

Natuurgebonden sporten of ecosporten – denk aan het fietsknooppuntennetwerk, vorig jaar nog met de Vlaamse Prijs voor Sportverdienste gelauwerd - kan het ecologische bewustzijn en de aandacht voor duurzame ontwikkeling in de hand werken, onder meer door overlast aan te pakken: geen afval achterlaten, wegblijven van niet toegankelijke paden, ... De verwevenheid van mens, natuur en ruimte!! De natuur gebruiken voor sportieve en recreatieve doeleinden, vergt permanent overleg, om te grote recreatiedruk te vermijden.

4.4.9. Technologie en materiaal

Ecotechnologie kan de duurzame ontwikkeling in de sport vooruithelpen. Een voorbeeld uit de fitness: ipv een fiets in te pluggen, laat men de fietser zelf energie opwekken.

Een ander voorbeeld: *energy harvesting*: energie die de sportende mens levert, wordt gerecupereerd. Ook een verantwoorde materiaalkeuze heeft een invloed op de duurzame ontwikkeling in de sport. Duurzaam materiaal verdient de voorkeur. Wegwerptoestanden moeten worden vermeden.

4.4.10. Overige aspecten

Duurzaamheid in de sport omvat ook participatie, beweging en preventie (link met gezondheid), medisch en ethisch verantwoord sporten, sociale integratie, sport voor doelgroepen, continuïteit in de sportstructuren, ... In feite zijn er weinig aspecten van de sport die niet onder duurzame ontwikkeling kunnen worden gevat.

4.4.11. Engagement

De sector sport en gezonde lichaamsbeweging moet dit thema dringend ter harte nemen. Lokale besturen staan alvast open voor duurzame ontwikkeling. Sommige hebben zelfs een duurzaamheidsambtenaar in dienst. De sector sport en gezonde lichaamsbeweging heeft hier een voorbeeldfunctie.

De Vlaamse Sportraad engageert zich om actief mee te denken over een doorbraaktraject op het gebied van duurzame ontwikkeling in de sport, bijvoorbeeld via de oprichting van een kenniscentrum, in overleg met het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid, de Vlaamse Sportfederatie, de Stichting Vlaamse Schoolsport, ...

De Vlaamse Sportraad wil zich ten volle inzetten om constructief aan andere initiatieven rond sport en duurzaamheid mee te werken.

De Vlaamse Sportraad neemt zich ook voor om in adviezen over alle grote projecten een duurzaamheidstoets toe te passen.

Luk Verschueren, algemeen voorzitter SARC
Iris Van Riet, algemeen secretaris SARC